

מזכירות הממשלה

טעניו 20

2, 2, 2

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הועדה לעניני התישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
כ' בכסלו תשל"ט - 20.12.78

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ז. המר, ח. לנדאו, מ. נסים.

נציגי ההסתדרות הציונית : א. אביחי, מ. דרובלס, ר. ווייץ, א. כץ, ט. פרידמן, מ. ריבלין, א. תבין, א. שנקר.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, ע. ויצמן, ג. פת.
נציגי ההסתדרות הציונית : ע. לוינסקי, י. שפירא.

- סגן השר י. ארידור - משרד התעשיה, המסחר והתיירות
- ש. אבני - המנהל הכללי, משרד הבינוי והשיכון
- א. בראון - משרד החקלאות
- ע. מרחים - המנהל הכללי, משרד התעשיה, המסחר והתיירות
- י. מרגלית - משרד הבינוי והשיכון
- מ. שמיר - הקרן הקימת לישראל
- ש. שטנר - משרד האוצר
- מ. בן-מאיר - משרד החקלאות
- ש. רביד - החטיבה להתישבות, ההסתדרות הציונית העולמית
- א. לוטן - משרד האוצר
- א. כץ - הסוכנות היהודית
- א. ליסנסקי - מזכיר הועדה

- סדר היום : 1/הת/ פיצול מחולה למושב רגיל ולמושב שיתופי 2, 2
- 2/הת/ בית-אל 5
- 3/הת/ הרחבת נווה צוף (נבי-סלח) על-ידי כניסה של גרעין נוסף למקום
- 4/הת/ הרחבת קרני שומרון על-ידי כניסת גרעין נוסף למקום 12
- 5/הת/ ישוב הקבע של גרעין מעלה-אדומים 17
- 6/הת/ התעשיה בהתישבות החדשה 20

פיצול.

בפרוטוקול זה 2 דפים.

רס"ה: יא/א - אלת.

ח/1 פיצול מחולה למושב רגיל ולמושב שיתופי

היו"ר, שר החקלאות, אריק שרון: אני פותח בזה את ישיבת ועדת שרים לעניני התיישבות.

לצערי, לא התכנסנו הרבה זמן. הסיבה שלא התכנסנו

היתה היות והתקופה היא רגישה, ולאא רצינו לדון בדברים שיש בהם כדי ליצור אפקטים שליליים, או דברים היכולים להזיק.

בינתיים הצטברה שורה שלמה של נושאים. אנסה ביעף לעבור על כמה דברים המחייבים החלטה מיידית. ניקח נושא נושא.

אחד מהנושאים שנעסוק בהם היום - שמיעת דו"ח על ביצוע

עבודות בשנה האחרונה.

כידוע לכם, מה שנקרא בתקציב העיבוי, סכום הכסף שנוחן

700 מיליון ל"י, בתוספת של 60 מיליון ל"י נוספות שקבלתי קודם לנושא

כביש חוצה שומרון. לעומת זאת, יש לנו הרבה מאד מקומות שלא בוצעה

תוכנית 9/78. התוכנית היתה צריכה להיות מבוצעת ולא בוצעה, ואינני

יודע מה הן הסיבות.

בתוכנית 79/78, היה צריך לבנות 7 ישובים בני קבע,

והדבר לא בוצע. נוצר מצב מוזר, שהוספנו כסף, שבכסף אנחנו הולכים לבצע

משימות שהיו מכוסות בתקציב 79/78.

נושא ראשון שאני רוצה לגעת בו - בעיית מחולה.

יש לנו ישוב בשם מחולה. בזמנו היה מושב שתופי, וקרה לו מה שקורה למושב

שתופי. אני פונה לכל מי שיכול להשפיע - לא לרוץ למושב שתופי. אני לפחות

מנסה להשפיע. המדובר פה במושב שתופי שהוא היום בנוי ומחולק אצאצא לשתי

קבוצות: קבוצה אחת - שרוצה להמשיך במושב שתופי; וקבוצה שניה - שרוצה

לחיות חיים של מושב רגיל. אנחנו רוצים במקום לפצל את הישוב לשניים.

מה שנקבל פה, זו החלטה על אותה משבצת ועל אותו

מקום.

לאוריינטציה (ניגש למפה) זהו כביש הבקעה שיוצא

ש. רביד:

מכיוון בית-שאן לכיוון יריחו.

הבעיה היום, כפי שאמר היו"ר - ישנם במקום 58 משפחות שמחולקות פחות או יותר שווה בין שתי הקבוצות. אחרי הרבה, הרבה נסיונות שעלו בחוהו, לנסות לראות בצורה כזו או אחרת, כיצד ניתן לגשר על פני שני הפערים, הגענו לידי מסקנה - שזה לא ניתן. אם לא רוצים לאבד את שתי הקבוצות, אין מנוס מאשר לבנות שכונה משיקה, בצמוד לישוב הקיים. הכונה להקים את הישוב השתופי בצורה הרבה יותר קומפקטית וצפופה. גם בגלל אילוצי השטח וגם בגלל הבעלות שיש בסביבה. כאשר הישוב יוקם, זה תהיה אגודה נפרדת וישוב נפרד.

אנחנו מציעים לוועדה לדרך בנושא ולאשר אותו. אנחנו באים בהצעה זו לוועדה, אחרי למעלה משנתיים של נסיונות לגשר בין הקבוצות והדבר לא עלה בידינו. המחיר לא יותר גבוה מאשר בניית כל מוסד אחר, כי יש פה השענות על אותה חשתי. כל אחד מהישובים יהפך לישוב בפני עצמו וחלק ממערכות השרותים יהיו משותפים לשני הישובים. לפני שהגענו הנה אמרנו לעצמנו - בואו נראה, אולי אחת משתי הקבוצות לא כל כך חזקה ולא תצליח לגדול. כאשר הגענו לאפשרות, לתת להם לגדול במשך שנתיים, לא היתה צמיחה, כי היתה התגודדות, ברגע שהפרדנו ביניהם, נקלטו למעלה מ-25 משפחות בשתי הקבוצות ונאלצנו להסכים לחלוקה, למרות, שלו היינו צריכים להציע מלכתחילה, היתה אולי בעיה, לפזר זאת קצת אחרת בשטח. פה קיים מצב נתון. יש פה חסכון מבחינת התשתית המשותפת, אין חסכון מבחינת אוכלוסיה לפזר בבקעה, אלא כאשר שני הגופים הוכיחו שיש להם יכולת קיום.

מה לגבי חלוקת הקרקעות?

השר לנדאו:

המשבצת הקרקעית מיועדת. היות ואחד מושב רגיל, ושני,

ש. רביד:

מושב שתופי, ישנו הבדל לגבי הפרוגרמה ~~אמצעיתית~~

התוכנית במושב נוכל לבסס יותר על נושא של אדמות. דבר אחד ברור, מה שעמד לרשות מחולה, פלוס מה שחשבנו לגייס, יעמוד לרשות שני הישובים עם תוספת. יש לנו בנייה שלמה של קרקעות מעבר למערכת, שזה היה צריך להיות הפוטנציאל של הישובים הפוטנציאל לא מומשץ לולא היינו נזקקים להחלטה היום, היינו

20.12.78

מקימים את מחולה ב' 4-5ק"מ על מאגר קרקעות מסויים. בגלל מה שקרה, אנחנו מציעים להקים זאת צמוד. בתנאים של היום, גם החיצוניים אגאצא שאינם קשורים עם מחולה ובתנאים המקומיים, זה נראה לנו היום הפתרון הטוב ביותר שניתן להגיע אליו.

מר אבני:

שמעון, אמרת שיש פה תשתית משותפת, אולי תסביר, לפי המוצג, מהי התשתית המשותפת, כי התוכנית המוצגת

מוכיחה את ההיפך?

(ב) לשם מה צריך את הכביש החוצה?

ש. רביד:

הכביש קיים, הוא מוביל לטובס. לא היה צריך את הכביש, לולא היה קיים.

התשתית בנויה על מוסדות חינוך לגיל הרך; על בית-כנסת.

ברגע זה אנחנו מציעים לפתור את הנושא המידי של מגורים באמצעי ייצור מקומיים.

א. כץ:

התכנון למושב שתופי, לאור המגמה של הפיכת הישובים לישובים רגילים, האם בתכנון הפיזי אתם לוקחים בחשבון,

שמחר או בעוד 5 שנים, יכול לקרות שהחבורה תתפזר לגמרי?

ש. רביד:

רוב הותיקים רוצים במושב עובדים, מושב אינדיבידואליסטי.

ר. וייץ:

כץ, אתה שמת את האצבע על אחת הבעיות המענינות

והמביכות ביותר. כל המושבים שאנחנו מתכננים עכשיו

הם לפי אמודל תכנוני פיזי, שאנחנו קוראים לו "מודל ב'", שיש בו אלמנט

של פן. כלומר, אם החברים מגיעים לכלל דעה להתנחל, אפשר להתנחל מבלי לפגוע

ביעילות ועתיד הישוב. היות וראינו שיש הרבה מקרים של העברות כאלה.

מצד שני, יש גם הרבה טרגדיות של חברים - שרצו להשאר, אבל המושב השיתופי,

כאשר הוקם, הוא צורה התישבותית, בלי כל ספק שמניחה את הדעת, ואני לא צריך

להביא כמה מושבים לתפארת שיש לנו בארץ.

על כן, זו היתה ההצעה שלי שאומרת - הבה נבנה מושב, שהוא מראש נגזר

להשאר מושב שתופי צמוד, משיק במושב הקיים. והיה, מי שאחר כך, בתוך

המושב הזה אומר - אני רוצה לעבור לצורת מושב שונה, אומרים לו - בבקשה תעבור את הכביש ולא תפוצץ פה.

על כן, אני סמוך ובטוח, עם כל המחקרים שעשינו בנידון, שזה יהיה מושב שיתופי. מה גם שיש לו ברירה להוציא אותם החברים בכבוד. זו הייתה הסיבה שהצעתי בדרום, בקבוצת הקטיפים - להכניס מושב שיתופי אחד בתוך קבוצה של 6 מושבים. כי אז אתה לא עוקר אותו ונותן לו ברירה, ואז לאט לאט החומר האנושי המתאים ישאר פה. פה יש, לא רק נסיון חשוב לפתור בעיה, וגם בעיה התישבותית אנושית חשובה ביותר.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: אני מציע, מאחר וזה ענין שהיה בטיפולנו,

מוכר, אני מציע לקבל את ההחלטה הבאה:

הועדה מאשרת פיצול מושב מחולה לשניים: חלק שיפעל

כמושב רגיל; חלק ישאר כמושב שיתופי, כאשר שניהם נשארים לשבת על אותה

משבצת קרקע.

דבר זה נעשה בהסכמת המתישבים, לפי החלטתם, בקשתם

כל אחד משניה החלקים ייושב במספר המתישבים המקובלת

כמושב מסוג זה.

אם אין התנגדות להצעה אני רואה זאת כמאושר.

ההצעה אושרה פה אחד

הנושא הבא, שוב, דבר הנוגע לנושא של הפרדה -

ח/ח 2 בית-אל

בעיית בית-אל.

בישוב בית-אל, כל הבעיות שיש לנו היום, כתוצאה

מההליכים המשפטיים הקיימים. הישוב התפתח בשני מקומות: יש לנו הישוב שמתפתח

בכניסה למחנה הצבאי; ויש לנו את הישיבה הנמצאת בחלק הצפוני של הישוב, כ"מ

צפונה מהמקום של הישוב עצמו, שכגוף בפני עצמה, חיה ופועלת. בישיבה יש

כ-20 משפחות החיות סביב הישיבה והם חלק דינמי של הישיבה, להערכת המלאה,

הישיבה התפתח לישוב קהילתי שיהיו בו אלפי אנשים. היום יש שם שני דברים

נפרדים לגמרי והם סובלים מזה, אחד מהקשר של השני. אני רוצה להעמיד זאת,

כל אחד בטיפול נפרש ולא במישרין.

מר בראון:

יש כאן ניגודי אינטרסים בשהי הקבוצות, ומכחינת

טיפול במקום, מאד רצוי להתיחס לזה כשני פרויקטים:

נושא העברות תקציבים וכו' וכו'. נראה לנו, שההתפתחות תהיה גם הרבה יותר טובה אם נטפל בזה כאילו בשני גופים נפרדים.

מר מרגלית:

פיזית הם רחוקים אחד מהשני?

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: פיזית הם רחוקים אחד מהשני. כל אחד נבנה לחוד.אחד ישוב, ושני - מוסד חינוכי. הזיווג הזה הוא זיווג

לא טוב, הוא לא נוח. בעיקר בזיווג הזה נפגעת הישיבה וכל מה שסביבה, למרות שהיא דוקא החלק הדינמי ביותר בכל מה שקורה שם ומכל מה שמתפתח יותר מהר. הבג"צ לא תופס שם. פשוט יש פה איזה שהיא עצירה. מדי פעם נוצרות בעיות שמחייבות התערבות שלנו. למרות ששניהם מאד חיוביים ושניהם מתפתחים, אבל זה שני דברים לגמרי נפרדים.

מר דרובלס:

ליד בית-אל הוקמה ישיבה, ק"מ צפונית, והוקמו שם כ-20

בתי מגורים, שהמטרה הייתה, עבור המורים של הישיבה

והסגל שצריך לשרת את הישיבה. קיימות במקום בעיות אנושיות בין שתי הקבוצות - בין הישוב והישיבה, והדברים לא מסתדרים כפי שהיינו רוצים לראות אותם. הבעיה השכנית - אם נחליט להפריד זאת היום - החטיבה להתישבות לא תוכל לטפל בזה, כי רז יצטרכו לקבל החלטה של החטיבה החינוכית. אני בספק, איך מושב חינוכי, במקום כזה יוכל להחזיק מעמד והיכן ישאב את המשאבים שלו (א. שרון: מדוע לא?) היום אנחנו לא מטפלים במוסדות חינוך כפי שמטפלים

בישובים.

מר שנקר:

השאלה: בכל פעם שתהיה איזה מתיחות בקבוצה מסויימת,

נלך בכיוון הזה, במיוחד כאשר כאן לא מדובר בשני

ישובים כי אם בישוב אחד ובמוסד אגא חינוכי. בעצם אנחנו לא מתכננים הקמת ישוב שני. השאלה שעומדת היא: האם אנחנו יכולים ללכת בכיוון הזה בכלל?

א. כץ:

אני לא מבין את המשמעות הפורמלית של המסקנה הזו.

מה המצב היום ומה זה נותן?

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: אני רוצה לחזור לרקע של הדברים. בזמנו,

התחלת נושא בית אל היה בזרוע, או חלק של ישיבת מרכז הרב, אשר רצה להתמקד בבית אל. מאחר ולא ניתן אז לבוא לבית-אל, הם התמקמו באופרה, ושם התחילה לשבת הישיבה, שם קיימה את לימודיה, וזה היה הגרעין של בית-אל, כאשר התאפשר לעלות לבית-אל, עלו שני גופים, והם היו מלכתחילה שני גופים נפרדים. אחד מהם החישב במקום שבו תכננו, לפי התוכנית של המחלקה להתישבות, תוכנן הישוב הקהילתי. ז"א, מבנים זמניים של הישוב הקהילתי. כפי שאמרתי - זה ישוב גדול וגם היום אני יכול לומר, כפי שנראה לי כרגע, יש שם מספיק קום לפתח ישוב מבחינת קרקע, לפתח ישוב רחב מאד. הישיבה, מאחר והיתה כל הזמן דבר נפרד, עברה והתישבה לפי התכנון, אלף מ' מהישוב והלאה, למקום שאינו מקומה הזמני, כי שם התחילו בעבודה של בניית הישיבה ממש, של מבני קבע ממש. שם הקירות נמצאים והיסודות ניצוקו שם ונוצר מצב, שכל הזמן, מלכתחילה, היינו צריכים להפריד שני גופים נפרדים. התקציבים זורמים דרך גוף אחד, אחד צריך להתחשב בשני, כאשר זה שני גופים נפרדים, גם בעתיד זה לא יהיה ישוב אחד.

שמעון רביד: הרקע לבקשה ברור לי, כי באופן טבעי, החטיבה להתישבות

כאשר מטפלת בישוב מסויים, היא אחראית מהצד הפרוגרמטי

וחכנוני. בהחלט הסכמנו, שאותם אנשים שתעסוקתם תהיה בישיבה, אנחנו נשתתף בהקמת הישיבה - יעברו 10 איש לישיבה, מה שמשקיעים ל-10 איש במפעל מחשבים, נשקיע בישיבה. אנחנו בנויים לעבוד עם אגודות, אני מבין, שזה מה שיוצר את הקושי לישיבת

בית-אל. כנראה נוצר ניגוד אינטרסים - כל דבר שאריכים לקבל, צריך להעביר דרך מזכירות הישוב. המזכירות, נדמה לי, שאין לה התנגדות להפרדה, אבל נדמה לי שאז צריך לקחת בחשבון, שכמוסד חינוכי הוא יצטרך איך שהוא להיות מטופל. שוב, אין לי התנגדות שלמוסד חינוכי ניחן את כל שרותי התכנון, אבל האחזקה שלו, לא יכולה להיות ישירות ע"י החטיבה, כי אז מתחילה להיות בעיה של תרומות ושכר לימוד.

אם ההפרדה היא חיונית ודרושה לשם שלום בית, צריך

שהיה ברור, שאז החטיבה לא יכולה לעסוק בישיבה ויצטרכו למצוא לזה אבא אחר.

(א. שרון: האם אתם לא מטפלים בארץ בשום מוסד חינוכי?)

היו לנו בת"ס חקלאיים, והיו ישיבות שטפלנו בהם, בישיבת

אלון-שבות. בתוך אלון-שבות טפלנו בזה בנושא התכנוני. אין לנו שום נגיעה במה

שקורה בחוך הישיבה, ובצדק. אני גם אלא בנוי לזה. אני לא מסוגל לאצאאא לבדוק מה נמצא בישיבה. כנ"ל לגבי בת"ס חקלאיים - נותנים את שרותי התכנון. אבל משכורות המורים, מאין באים התקציבים, כל זה לא בעיה שלנו.

מר אביחי: אני חושב שיש לי פחרון מכני לבעיה עקרונית.

הבעיה העקרונית, שהישיבה רוצה לקבל את הכסף והתקציב

בצינור ישיר. אנחנו לא מעונינים בזה, מפני שזה יגרום לבעיות. מדוע לא

להפוך את הישיבה לקבלן ולהודיע לקבלן כאשר מעבירים תקציב איקס?

מר דרובלס: עשינו זאת, אבל זה לא פועל.

מר בראון: אני מציע כך - אנחנו מדברים עכשיו על הישוב הזמני

בשני המקומות. יש באמת דברים שהמחלקה להתישבות, לא

היא מטפלת. באחזקה השוטפת, לא היא מטפלת. אנחנו מקימים ישוב, שהמפעל

ותעסוקת אנשים - זה לא מנסריה ולא נגריה, אלא ישיבה. מה שאנחנו רוצים,

להקים את הישוב שהמפעל שלו זו הישיבה. לא להקים את הישיבה אלא את האגודה

הזו (ש. רבידי): אם כך זה חלק מבית-אל).

יש למעשה שתי אגודות: אחת, אגודת בית-אל הגדולה,

שהקמנו אותה קרוב למחנה, וזה אנשים שבעיקרם ממשיכים לעבוד בירושלים,

ובמשך הזמן יבנו להם אמצעי פרטנה במקום.

יש קבוצה שניה, שזה בית-אל, היום מונה 20, מחר 50, שהתעסוקה שלהם, בית

האולפנ'ה הזו, או הישיבה. מה שאנחנו רוצים היום - לעזור להם להתקם במקום

הזה. הם יהיו אגודה כמו כל אגודה (קריאה: זה יהיה בית-אל ב'?)

בסדר, בית-אל ב'. זה אחד המקומות שכבר כל האנשים

עובדים במקום, מתפרנסים במקום. אני לא רואה בזה שום בעיה. זה הקמת ישוב

נוסף שחי מזה.

מר שנקר: אנחנו שומעים, שאנשי בית-אל עובדים בישיבה?

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: הייתי מאד ממליץ לחברי הועדה לבקר שם,

אני חושב שזה היה משובב לב. זה אחד המקומות הכי

סימפטיים שיש לנו.

אני רוצה שהענין העקרוני יהיה מוסבר.

רענן וייץ:

המחלקה להתיישבות עובדת לפי תקנים. היא נותנת לפי תקנים מסויימים את אמצעי המחיה של הישוב. אמצעי המחיה של הישוב, יכולים להיות חקלאיים, תעשייתיים, יכולים להיות חינוכיים, בתנאי שזה ענף נושא את עובדיו, אז המחלקה להתיישבות לא רק יכולה אלא צריכה לדעת לספק את ההשקעות הבסיסיות להקמת הענף. אם יש ענף שקוראים לו ישיבה, ושם בעלי מקצוע שמתקיימים הם מורים, ויש מוסד שמבטיח את ההכנסה - או שזה משרד החינוך או אחר - אבל המחלקה יודעת, ברגע שהשקיעה, הקימה ענף, הקימה מקור מחיה לכך וכך משפחות, היא צריכה להשתתף לפי החקנים המקובלים עליה. או שזה ענף נוסף לבית-אל, או שזה ישוב חדש שחי על זה, צריך לתכנן לקיים ישוב. יש סף שמתחתיו לא נרד. כך אני מציע לשפל בנושא הזה.

השר ניסים: אני ביקרתי במקום לפני 3,2 חודשים. אני מכיר היטב את המקום. היום יש מרחק של ק"מ, בין השטח שהתחילו להקים אותו כששח זמני, לא בתוך המחנה, אלא סמוך לכניסה למחנה. כאשר יהיו מבני הקבע, הם מגיעים עד סמוך לישיבה.

היו"ר, שר החקלאות, אץ שרון: המחנה כולו, שזה מחנה גדול מאד, ולפי הערכתי, יעמוד בעתיד כמקום הקבע לישוב, ובעצם ישאר כל הזמן ועצם המחנה יהפך למקום הקבע של הישוב. יש שם מספיק מקום. כאשר הישוב יתפתח, הישוב של הישיבה יתפתחו על הגבעה, צפונית-מזרחית מהמקום. אז אנחנו יושבים על כל השטח החיוני שיש שם - על ציר רמלה-שכם והן על ציר של בית-אל לכיוון טייבה בית-יריחו.

השר ניסים: אם יכול להיות שצריך לשנות את היעדים. כאשר אני בקרתי במקום, נמסר לי, ע"י האנשים המוסמכים - שלמעשה בית-אל, הישוב, יגיע כאשר יבנו את ישוב הקבע עד הישיבה. הם כעת מחליפים יעדים ובניני הקבע יהיו במקומם אחר (א. שרון: לא, לא).

אם מדובר על הקמת ישוב חדש לכל דבר, ואפילו ע"י שם אחר, אז אני מבין את ההצעה. היום אומרים - נחלק את הישוב הקיים ונאפשר את ישובם של שני החלקים כאשר כל אחד ישא את עצמו. הישוב החדש, במקום חקלאות, יעסוק רק בלימוד תורה, מורים. אמצעי הייצור יהיו הוראה,

במקום ב"ס חקלאי, במקום תעשייה או רפת, זה אפשרי. אז צריך להחליט על גבולות, שטחים ולראות בזה ישוב בפני עצמו. שאם לא כן, איזה מעמד, איזה שם, מעמד מוניציפלי, מה זה יהיה, זה אי בלתי מוגדר לחלוטין. אני מסכים, אם תהיה הצעה כזו, להצביע על חלוקת הישוב, יהיו שני ישובים. דברנו קודם על מחולה, משהו מעין מחולה. אם לא חלוקה, אני מרגיש דבר מוזר.

ש. רביד: אני מציע, שיוטל עלי לבדוק את חלוקת בית-אל לשני ישובים נפרדים, במגמה חיובית. ואז, עם הכל בסדר בזה, תתקבל ההחלטה. ולא, נחזור לשולחן הזה. (רצוויץ: בהתישבות יש רק מגמה חיובית).

מר אביחי: אני רוצה, מתוך מגמה חיובית, להעלות בעיה שהיא גם ספציפית לעניים זה וגם כללית לישיבה שלנו היום, והיא, בלי לגעת בהשלכות הפוליטיות, שזה לא בסמכות הועדה ולא בסמכות ההנהלה-הציונית, אם יודע או יתפרסם, בצורה זואו אחרת החלטה לחלק ישובים לשניים, זה עשוי להתפרש כדרך מתוחכמת לאכוף החלטות, כן לישוב, לא לישוב. אני לא מעלה את זה כחשד שלנו, אלא, אני מעלה את זה כאפשרות פוליטי, או אפקט בעיותי זה. אני מבקש שניתן את דעתנו על כך. כי אם נחליט לחלק את בית-אל לשניים, או לחלק את מחולה לשניים, אתה חייב להסביר זאת. ברגע זה להסביר, יש בעיה. היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: הסיכום של רביד מקובל עלי. רביד יבחון את הנושא במגמה חיובית.

מר שנקר: אני חושב, שיש בה צריכה להיות חלק של ישוב, ולא, שהוא יהיה ישוב נפרד. אני לא חושב, שבגלל זה שאנשים לא יכולים להסתדר, אנחנו מחליטים לחלק לשניים ישובים. כאן גם יש תשתית משותפת. אינני מבין, במיוחד כאשר שמענו שאנשי בית-אל עובדים בישיבה הזו. היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: חרדתך מובנת לי. הייתי רוצה להדגיש - כאשר אמרנו - שאנשי בית-אל עובדים בישיבה, אלה אנשי בית-אל שחיים סביב הישיבה, שדרך אגב זו ישיבה מאד יפה. אני חושב, שאנחנו מערימים על עצמנו קשיים. אם נתקלנו

במחולה בבעיה, צריך לפתור אותה. אין כאן הבעיה, לגבי
 ורבות היחסים בין בית-אל והישיבה (א. שרון: זה תמיד היה דבר נפרד)
 זה צריך להיות חלק מהישוב. אם מדובר על הגדרה מוניציפלית
 אין שום הגיון להפריד. אם יתעוררו לזה, אפשר למצוא דרכים שלא תפגע הישיבה.
 מה קורה, אם ישיבה מסוימת בבני-בוק תסתכסך עם העיריה, יכריזו על זה כישוב
 נפרד? - אפשר לקיים את הישיבה כדבר דמני, לא תקני, ולתת את הסיוע הדרוש
 שמוסדות המדינה מצווים לעשות זאת מבלי ליצור דברים שלא יהיו הגיוניים.
 היו"ר, א. שרון, שר החקלאות: אני מקוה שרביד יקח בחשבון את ההערה, בבוחנו
 את הבעיה, הניצבת לפניו.

הנושא הבא - תוספת אוכלוסיין.

בבעיה של תוספת אוכלוסיין, שהיא החלטה

מוגדרת של הממשלה, אנחנו בנוה-צוף (היא נבי-סלח) יש לנו גרעין נוסף.
 הרחבת המקום ע"י כניסה של גרעין נוסף.

מר בראון: יש גרעין, שהוא נולד באיזור של ת"א, בחלקו, אנשי

תעשייה אוירית. אנחנו רוצים במקום להקים ישוב קהילתי,

אנחנו מחילים בזה רק באיזור נבי-סלח, או חלמיש, כפי שהיום ישנו.

המערכת הבטחונית, או יותר נכון, הממשל הצבאי, סגר את השטחים בשביל הישוב

הזמני. המחלקה להתישבות עוסקת בתכנונים של התישבות במקום הזה. הכוונה,

שהגרעין הקיים היום, אן הישוב הקיים, למעשה, יתבסס על השטח שנמצא ע"י

הכפר ציר נזעם ועליו עושים את התוכניות. הגרעין השני הוא לאיזור אום-צפה.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: זה ממש באותו מקום, זה שטח שגובל בשטח,

וזה גם במסגרת המדיניות המוצהרת.

שמעון רביד: אני קצת לא מבין במה דברים אמורים (א. שרון: אתה

הופתעת בנושא הזה?)

כן. (א. שרון: אני מצטער. אני הסתמכתי על התוכנית שלכם).

אני יודע בדיוק מה אנחנו מתכננים. אנחנו מתכננים

אפשרות של פריסת 2-3 קהילות. אם משמעות ההבאה, לתת אישור למה שהאדריכלים

שלנו עושים, אני לא בטוח שזה צריך. אבל, אם המשמעות שמחר הגרעין יכנס

לאותו המחנה שנמצא הגרעין?

מר בראון: לא, חס וחלילה. מה שאנחנו רוצים, להתחיל לקשור את הגרעין.

היו"ר, שר החקלאות, שרון: אין לנו שום כונה להביא אותו לשם. יש לנו כונה,

שחברי הועדה ידעו, שבמסגרת הרחבת האוכלוסין, מאחר

ותוכנית האב שלכם מדובר באותו מקום בהקמה, שזה בעצם מין אשכול ישובים

או שכונות קהילתיות, שכל אחת הערכנו בכ-250 משפחות, אנחנו רואים 3 כאלה.

יש לנו אחת במקום. יש לנו כרבע שניה שרצינו לתת את התוקף הפורמלי ביניכם

ובין אותו גרעין. אני שמח לומר, שהתכנון על ידכם, ויש תוכנית, פשוט, לתת

דחיפה לתהליך הזה. לכן, זה לא מחייב החלטה, אלא יודע מידע ואינפורמציה

לחברי הועדה.

הח-4 הרחבת קרני שומרון על-ידי כניסת גרעין נוסף למקום קרני שומרון. גם בקרני-שומרון, אנחנו נמצאים במצב

שיש לנו למקום גרעין נוסף. אולי תחילה, סקירה על מצבה של קרני-אצא שומרון.

בקרני-שומרון, באופן בסיסי עלו כ-40 משפחות. קהילה יוצאת מהכלל, זה דבר

סימפטי בצורה בלתי רגילה. יש להם הרבה ילדים, הם לא אומרים כמה. יש שם

4 בני-ילדים פעילים, מי שיצא לו לבקר שם, זה מחזה בלתי רגיל.

יש לנו גם קרקע במקום, קרקע ממשלתית מובהקת, בהיקף של כ-17.000 ד"ר. אין

שום בעיה של קרקעות, אין שום מחלוקות על הקרקעות, הבעיה ברורה לחלוטין.

בנוסף ל-40 משפחות אנחנו בתהליך של בנייה של 40 בתים נוספים. התושבים יכנסו

לשם תוך זמן קצר. אנחנו עומדים להוסיף שם עוד כמה מבנים. אנחנו הולכים

לבניית קבע נוספת. כבר קבענו 75 מבני קבע. אני מבין שמשרד החינוך ניגש

גם כן לבנייה, ויש לי הבטחה מאבני, שזה יעשה במהירות מסחררת.

יש לנו גרעין חדש, שהוא בעצם גרעין באופי אחר - יותר גרעין שרוצה לעסוק

בחקלאות.

תנאי השטח. שם דובר בחקלאות אינטנסיבית, ושם זה עדיין

בתנאי גובה כאלה שאפשר לעשות זאת. יש לנו קרקעות באיזור חבלה, שזה קרוב

אליהם, ועוד כמה דונמים קרקע, אדמות יהודים עוד לפני מלחמת השחרור.

רצינו פשוט להביא לידיעתכם - שאנחנו ניגשים עם גרעין נוסף למקום, והוא יתישב

בהמשך, מערבה לשלוחה הזו. כל השטח של קרני-שומרון ממילא מחייב לבנות זאת

כי זה שלוחות, שלוחות בשטח.

יש לנו פה בעיה שרצינו לקבל את החלטתכם. היום קרני-שומרון
נמצאת בטיפול משרד השיכון והבינוי, והם בהחלט עשו שם עבודה יפה. שם מדובר
על ישוב קהילתי מובהק. נוסף על כך, הקהילה שעולה כרגע, היא בהחלט תלך בכיוון
של חקלאות. חשבתי, שבמקרה כזה, עדיף יהיה שנקשור אותה למחלקה להתישבות.
 זה נכון שזה יראה מוזר, שבמרחק כמה מטרים עובד גם משרד הבינוי והמחלקה
 להתישבות, אבל כך זה היה גם בימית. אני לא הייתי מציע, שניקה ישוב, שאנחנו
 רואים שיתפתח כישוב חקלאי, ונעמיד אותו בידי משרד השיכון. יתכן שבסופו של
 דבר יעברו למשרד השיכון, כאשר יהפכו לישובים גדולים.

מר בראון: זה גרעין שכבר כמה זמן פועל בשטח עם ועדות פעילות,

וכל הזמן מבקשים אפשרות להתישב באיזה מקום. הגרעין

בעיקרו בנוי על אנשים מפתח-תקוה. כל הזמן לא הערכנו שזה עומד ממש על הפרק,
 לאחרונה הם הזמינו אותנו למספר פגישות, אני השתתפתי לפני זמן לא רב באסיפה
 כללית של כל הגרעין, היו שם מאות רבות, אני מניח שיש שם 120-130 משפחות
 שקיימות היום כגרעין מאדי רציני וכאשר הכונות שלהם מאד מוגדרות לגבי איכות
 החיים. האפשרות שעכשיו התגלתה לנו, גם מבחינה זו שהתגלה, בעקבות עבודות רבות
 שאנחנו עושים בשטחים על נושא של תוספת קרקעות קיימים של יהודים וקרקעות
 מדינה, הסתבר, שיש אפשרות באיזור של קרני-שומרון, שגם הוא היה מתוכנן
 למספר ישובים, להקים עכשיו את הגרעין הזה ולקשור אותו למקום. למעשה, זה
גרעין שלא שפלו בו במחלקה להתישבות, כי לא היה לו דבר ממשי ביד, ברצוננו
לקשור אותו למחלקה להתישבות.

מר דרובלס: במסגרת התוכניות הכלליות שלנו, יש שם בהחלט מקום להקמת

גרעין. הוא יכול לעסוק בחקלאות, שזה צביון אחר מהחלק

האחר של קרני-שומרון. האנשים עושים רושם טוב מאד והיהודים רוצים להתפרנס
 מחקלאות, וזה תואם את ההחלטות שלנו. אנץ חושב, שזה יכול להיות דבר חיובי.

יוסי מרגלית: מבלי להתיחס לעצם ההצעה, אני מביע פליאה עם טיכום קיים.

שלפיו - משרד השיכון מטפל בקרני-שומרון שמורכבת משלוש

גבעות. בפועל אנחנו עוסקים על שלושת הגבעות.

מר דרובלס:

אינני יודע על איזה שטח מדובר. בעקרון, דברים מסוג זה, מי הראוי שעם המוסד שאחראי לו יהיה תיאום.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: הגוף האחראי זה הפוקוס היושב פה. כל הדברים האלה הם דברים שמחארגנים. (י. מרגלית: איש לא בדק מה אנחנו עושים בשטח)

מאד נשמח אם בישיבה הבאה תעדכן אותנו.

ר. וייץ: אני מציע לוועדה הנכבדה הזו, לקבוע לה קוים שלא יטבכו את המוסדות ואשר יוכלו ליצל את הביצוע.

יש חלוקה ברורה, היסטורית וטובה בין משרד הבינוי והשיכון כמוסד מיישב לבין החטיבה להתישבות כמוסד מיישב. שניהם מוסדות מיישבים. החטיבה להתישבות, כפי ^{שכתובה} אצאא בחוק היסוד של המדינה הזו, עוסקת רק ביישובים כפריים. בו בזמן שמשרד הבינוי והשיכון עוסק ביישובים עירוניים. נכון אריק, שקרו לנו מקרים כמו ימית, קצרין, שעברנו מטיפול אחד לטיפול שני, אז גם האחריות עברה ממוסד אחד לשני. זה שמשרד השיכון עוסק בבניית היישובים הנתונים לאחריותנו, הוא עוסק בזה כשותף. אני לא הייתי מציע לערבב את התחומים, הן לגבי הטיפול ביישוב, הן לגבי האחריות כלפיו, הן לגבי טיבו ותכונותיו של ישוב. אחת משתיים, או שקרני שומרון אושרה כעיר, או כעיר פיתוח. אם זה ממש כך ואם רוצים לעיר להוסיף מקור פרנסה חקלאי, זה יהיה בעיני מוזר, זה ניתן. אז קיים משרד החקלאות, יתן להם בנוסף לתעסוקה שיוצר במקום. אני לא מציע לערבב את תחומי האחריות והפעולה בין שני המוסדות המיישבים, כי מזה יצאו בלבול שאין כדוגמתו. אנחנו חייבים לשמור על הפרדה, רק בהפרדה נדע במי נתלה את ההצלחות.

אני מציע, לבחון את העניין ולקבוע את מהות הישוב

מה זה קרני-שומרון. אם זה ישוב עירוני, יש לו טיפול אחר. אם זה ישוב כפרי, בבקשה. אם יש רצון להוסיף לישוב העירוני עוד מקור פרנסה חקלאי, אני לא נגד זה, זה ניתן, יש ערים כאלה - רחובות - היא עיר שיש בה מקורות פרנסה חקלאיים. אני מציע שהאחריות לא תעבור ממוסד למוסד. אם היא בידי משרד השיכון, שתשאר עם משרד השיכון. יעסקו בחקלאות, יבקשו עזרה, נעזור. אני מציע, שהאחריות לישוב תהיה ברורה ולא מעורבת.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: אני מאד התרשמתי מהמחשבה שלך בזמנו שקראת לזה "אשכולים", כאשר הצנח את איזור מעלות (ר. וייץ: זו מחשבה איך לתכנן ערים).

אני בכל זאת התרשמתי מכך. אנחנו מכירים את הנושא ויודעים, שיכול להיות מקום שהתחיל כישוב כפרי והפך לאט לאט לעיר, כמו גדרה (ר. וייץ: אז הועדה החליטה על כך והעברנו זאת). בזמנו הביאו זאת למרכז לתכנון להחלטה. היום, במידה רבה, הגוף הזה מהוה גם את הנושא ההוא.

איך אנחנו רואים את הנושא הזה של קרני-שומרון? - בקרני-שומרון, אנחנו בהחלט רואים מרכז עירוני. אם אתה שואל אותי: איך תראה קרני-שומרון בעתיד, אומר לך - שקרני-שומרון יש לה נתונים להתפתח לעיר של 20 אלף משפחות. הנוכחות שלנו מספיק חשובה. אם יש לנו היום קבוצת אנשים שרוצה להתישב במקום וכפי שאמרתי, בגלל אופי השטח, והאופי השופוגרפי היום, גם צופית גובלת בכפר-טבא.

רענן וייץ: כאן מדובר על הקמת ישוב חדש, מוגדר ומתוכנן כישוב כפרי. אני לא בא להקשות, אני בא להבהיר. אחר כך המלאכה משתבשת, ולא הייתי רוצה לשבש אותה. להיפך אריק, אם זו עיר, ואם מתכננים אותה על שלוש בבעות, צריך להגדיר שכונה מסויימת, אם לשכונה מסויימת צריך להגיש עזרה בעניני פרנסה חקלאית, ברצון. אני לא מציע שלמשפחה אחת יהיו שני אבות, זה לא טוב.

מר תבין: אני חושב שנוצר מצב בתוך חלק מחברי הועדה, שאיננו בקי ברזי היחסים בהתישבות, ואני לצערי נמנה על אלה שאינם בקיאים. אני יושב ומאזין לויכוח של מומחים, עם היסטוריה מאחריהם ויחסים, ואנחנו צריכים להחליט, לא החלטה פוליטית, החלטה מעשית, מבלי שתנתן לנו אפשרות לעשות ולהכין שעורי בית. לו הייתי יודע על הנושא הזה, הייתי מבקש מידידי וייץ או דרובלס, שישכילו אותי כדי שבאיזה שהיא צורה אדע יותר מאשר אני יודע כרגע מה ליעץ ועל מה להחליט. מה עוד, שהנושא הובא, אני מביין גם מתגובת חלק מהמשתתפים בוויכוח, באופן בלתי צפוי.

ומה שיותר חשוב - שיהיה מגע ישיר ביניכם ובין המחלקה להתישבות. הח/5
מאותו סוג יש לנו עוד בעיה אחת - מעלה אדומים. - ישוּב הקבע

כידוע לכם על העבודות שנעשות במעלה אדומים (הועדה כבר אישרה את העבודות במעלה אדומים). זה איזור שקרוב לירושלים. אני חושב שהוא בעל חשיבות רבה לירושלים. הוא אחד מהמקומות שרואים, מה שקראנו "ירושלים רבתי", הקפת החלקים הערבים של ירושלים בשרשרת של ישובים, שיהיו בעתיד ישובים עירוניים וגדולים (מדובר על שנים רבות) ז"א, הנשוא הזה של גוש-עציון, אלון-שבות, אפרת, כל האיזור הזה, איזור תקוע, מעלה אדומים, רימוני, כוכב השחר, בית-אל, כל אותה שבעת או פרסה שצריכה לאפשר את קיומה של ירושלים כעיר יהודית בעתיד. אנחנו רואים בכל אחד מהמקומות ישוב של עשרות אלפי יהודים - דרך אגב, כולם קיימים - כוכב השחר קיים; בית-אל קיים; תקוע קיימת - ז"א, הצד של אותם אילוצים מדיניים שמקשים עלינו לקבל החלטות אינם תופסים במקומות אלה, כי הם כולם הוקמו, וזה אחד מההשגים שהיו הן ע"י הממשלה הקודמת והן ע"י הממשלה הזו, בזמן שעוד אפשר היה, הדברים נעשו.

בעצם, מעלה אדומים נבנה היום הרבה יותר קרוב לירושלים.

אבל במקום עצמו, במעלה אדומים עצמה, יושב גרעין מעלה אדומים בתוך איזור התעשייה. מדוע לא בנינו את מעלה אדומים במקום שנמצא היום? - לא בנינו אותה מסיבות אקולוגיות. אבל זה גרעין חזק, עם הרבה משפחות, והוא לא בא לשבח בתור ישוב עירוני, אלא רצה לשבת במקום שיתפתח כיישוב כפרי. כרגע ישנה בעיה של מקומו וקביעת המקום שלו. יש לנו גבעה שכולו בתוך הגוש שנקראת "גוש אדומים" וחשוב שנקבל החלטה על בניית הקבע של הישוב הזה.

שמעון רביד: זה הנושא הרביעי שנוחת עלי כהמתעה. אי אפשר לעבוד

כך. אפשר לשמור על סודיות ולא לעשות כלום זה יהיה

הכי טוב.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: אורי, לא יכול להיות שלא קיימת אתו מגע

בנושא הזה.

עוד בטרם יתחיל הדיון בנושא, אני מודיע, שהיום לא

יוחל סופית אלא ידון והדבר יסוכם בישיבה הבאה.

מר בראון: בשביל איזור התעשייה נמצא כסף, ויש גם כביש המוליך

מירושלים ליריחו, וזה המחנה הזמני, שיש בו בתח"ר.

העיר החדשה, שפעם היתה מתוכננת במקום אחר, בונים בשטח עזריה.

מר אבני: אלה שיושבים במישור אדומים, הם המועמדים לעיר מעלה-אדומים

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: חלק מהם. הם לא חשבו להיות גרעין עירוני.

אני מקוה שמה שאתם בונים בעיר מעלה אדומים, בודאי

חבנו אלפי יחידות דיור, אני מקוה שלא חבנו, לא במישור ולא בנחניה, והכל

יעבור לחיזוקה של בירת ישראל.

מר בראון: מה שרציתי להסביר על המפה - כביש ארץ המרדפים, עכשיו

מזפתים אותם, אני מקוה שבקרוב יגמרו אותו.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: כוננתו לזמן עד גייתה.

השר ניסים: זכורני שלפני חצי שנה, או 5,4 חודשים, הובאה לוועדה

זו הצעה, לקבוע את המקום של הישוב העירוני של מעלה-

אדומים. ובשעה שהועדה החליטה מה שהחליטה היכן להקים את העיר, נקבע מקום

שקראו לו "אי", לא העלתי על דעתי שזה במקום הקיים. הבינותי, שהקיים נשאר.

אני מבין, שהיום אתם מציעים לשנות את המקום הקיים (א. שרון: הקיים יושב

במקום זמני)

כאן מוצע להתרחק 3 ק"מ מהקיים. אני חושב שהדבר מובן

מאליו ולדעתי אין צורך בדחיה, צריך לקיים אותו.

מר דרובלס: ובכך, מעלה אדומים עלו לפני כ"5,2 שנים, והם היו

צריכים להיות ישוב קהילתי לכל דבר. אחר כך החליטה

הועדה הזו, לבנות זאת כעיר והגרעין נשאר במחנה הזמני. (י. מרגלית: גם ההתחלה

דברה על מחנה עובדים. האיכלוס בפועל היה ע"י קבוצת אנשים שהתגבשה)

התגבשה קבוצת אנשים שהביעו את רצונם להיות בעיר חקלאית.

עכשיו באה הצעה - היות והמחנה ^{הזמני} אצטאי מיועד לתעשייה, מבחינה אקולוגית מציעים

שמקום הקבע יעבור מעבר לכביש. אין לזה חשיבות כל כך רבה, אם נקודת הקבע

תהיה פה, מזרחה או מערבה 100 מ'. באופן עקרוני אפשר לאשר את הקמת נקודת

הקבע ואולי המומחים יקבעו את מקום הקבע.

רענן וייץ: יש לי הצעה קונקרטית. אני כידוע לך, ואני לא יודע

אם ידוע לכל חברי הועדה, הכינונו תוכנית איזורית

כוללת, כיצד יש לקשור את הבקעה עם הבקעה הזו כחלק והשקפה התישבותית המקובלת על כולם.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: (א) כל אאז מה שעשתה הממשלה הקודמת, מקובל עלי

בתוספת הדברים ש נחננו מוטיפיים בענין ההתישבות.

ההצעה כידוע מצביעה על הצורך, לדעתי צורך דחוף

רענן וייץ:

מאילפעם, על הקמת 16 ישובים אשר יעברו את החיץ,

שלפי עניות דעתי, החשוב ביותר לעתידנו, לאורך הירדן. כאשר אני אומר - לאורך

הירדן - זה ממש בבקעה ובפסגות. באותם מקומות שלא צריך היה בהפקעת קרקעות,

בהתנצחות עם ערבים וכו'. הקשר מגיע, כולל הקומפלקס של כוכב־השחר.

על כן אני מציע, וזה התפרסם, וזה ידוע - אני מציע להביא לידיעת הועדה את

כל ההצעה. להראות, להסביר אותה, כי היא הצעה שהשקיעו בה הרבה מחשבה

התישבותית-כלכלית-פיזית, מכל הבחינות, כפי שאנחנו יודעים לעשות תוכניות.

בתוך המערכת, שהיא מערכת אחת, פונקציונלית-התישבותית, להציע לגרעין

הזה אחד המקומות, ואז עשינו עבודה כהלכתה.

לי קשה לומר, אם זה, מבחינה פוליטית מועד מתאים. יכול להיות שכדאי לדחות,

אבל בתוכנו, לא הייתי מציע לעשות דברים שאינם חלק ממערכת חקלאית שעברה

את הבדיקה, ויש לנו, לשמחת כולנו, יש לנו אפשרויות כאלה. למה להביא דברים

שהם אחר כך נשארים מבחינת אפיזודות?

מר תבין: גם השר ניסיון כבר הסכים להצעה הזו. למעשה, הועדה

בנושא הזה כבר דנה, בזמנו הוחלט גם. אני מביין את

הכונה של פרופ' וייץ, לא לנגוע בדברים שיכולים להתפרסם ויגרמו לתקלה.

בנושא הזה דנו ונקבעה הלכה. כל מה שקבלנו היום זה הסבר על הפרש במאות מטרים

ביחס למקום. אני חושב, שצריך להתיחס לזה כחומפת, הסבר לדיון הקודם, ומאחר

שה כבר התקבל, לאשר זאת.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: רענן, העניין כזה - אנחנו לא יכולים להתעלם

מהעניין, שדברים הנידונים פה, נניח שרק מוצגים כתוכנית -

גם הממשלה חזרה והצהירה - שתדון בתוספת ישובים ברמת־הגולן, בקעת־הירדן

וחבל עזה. אבל להודעה הזו נתלוחה הודעה נוספת שאמרה - הממשלה תדון ותחליט בנושא הזה. כלפי חוץ, אנחנו יכולים להתעלם מהנושא הזה. אם אנחנו באים ואומרים - אנחנו דנים בתוכנית, לא מבדילים כאשר אתה יוצא באחת מהתוכניות הניזונות שמתפרסמת מיד. מיחסים זאת לממשלה.

לכן כרגע אני לא יכול כאן לקיים דיון על כלל התוכנית עד שיהיה דיון בממשלה. אני יכול להבטיח לך נאמנה - שאני מעלה זאת בממשלה. מאחר והנושא הזה גם קיים בתוכנית הזו, ומאחר ופה, כל מה שאנחנו עושים ומה שאמר השר ניסים וד"ר תבין, בעצם יש לנו פה ישוב זמני, כאשר יש לנו החלטת ממשלה - שהישובים הם ישובי קבע. אנחנו מחליטים החלטה, בלי להתיחס לישוב המוגדר. אנחנו מקבלים החלטה - שהועדה החליטה על כך שגרעין מעלה אדומים, ישוב הקבע שלו יהיה במקום המסומן במפה.

אני רוצה לעבור לנושא אחר - נושא התחבורה. פעם היה לנו שר תחבורה והיה למי לפנות, היום אני לא יודע למי לפנות. אני מבקש מכל אחד מחברי הועדה היושבים פה, שכל אחד יפעיל את הלחץ שלו. יש לנו בעיות חריפות בנושא התחבורה. לצערי, אג"ד אינו נכנס לישובים. אני מוסר לכך זאת כאינפורמציה.

בקשתי מיורם ארידור להשתתף אתנו היום כישיבה כמ"מ

שר התמ"ת.

הח/6 התעשייה בהתיישבות החדשה

כל הישובים שסיכמנו פה היום עליהם, הם ישובי קבע. נכון שלא לכולם מוגדר השטח. יכול להיות שפה חסר שטח, שם חסר שטח. למשל, אלון-מורה, או קדומים כפי שנקרא, הוא התפתח באיזור המחנה - גם מחנה שומרון עובר למקום אחר, ויכול להיות שגם מחנה בית-אל עובר. מה בעצם קורה כאן? - יש לנו צורך בכל אחד מהמקומות לדחוף נושא תעשייתי. לא יעזור שום דבר, אם לא נעשה פה פעולה ע"י מאמץ ממלכתי, לא נוכל לתת דחיפה. נכון, אופרה התארגנה די הרבה בכוחות עצמה, והיום, 60% מהאנשים מתפרנסים מהמקום. אותו הדין בקדומים - הרבה אנשים מתפרנסים במקום. מוכרחים לדחוף מפעלי תעשייה קדימה. בחרט הקימו שני מפעלי תעשייה. בזמנו הצבא עשה זאת - מפעל לתפירת חגור ומפעל של תע"ש. כל מפעל אחר ממשיך חיוני, כי בעקבות דבר

כזה יש התפתחויות נוספות. נכון, יש לנו בעיות של חשמל וכו' - אני אחד לקיים פבישה אישית עם שר האנרגיה בכל מה שנוגע לחשמל - יש לנו החלטה ממשלתית שהחלט להזרים לישובים קוי מים וחשמל להוספת מקורות מניה. הייתי רוצה שתקחו זאת כהוכנית חירום, ממש בקשה כתוכנית חירום, ללכת ולתח לאנשים האלה לפחות התחלה של חיים במקום.

יש פה שני דברים: 1) נושא של מבני תעשיה, שזה נותן

אה האפשרות ליוזמה אישית. זה בלבד לא מספיק. מוכרחים היום, לכל אחד מהמקומות להביא מפעל תעשייתי, קחו את זה ממש כמשימה.

יורם ארידור: אני בהחלט שותף לדעה שלך, לגבי הצורך, לתת דחיפה ממשלתית

לנושא. לא ידעתי בדיוק על מה יהיה הנושא, לכן לא לקחתי

אתי את הפרטים, ולא הבאתי את האיש הקשור ישירות במשרד לנושא. לפי הטיפול

שלי בנושא, בחודשיים האחרונים, הבעיה העיקרית לגבי הקמת תעשיה, זוהי הבעיה של התשתית, על מה שדברת עכשיו. דהיינו, אין לנו היכולת להקים את המפעל,

כל עוד לא קיימת התשתית של חשמל ומים. מבני תעשיה קל להקים, העניין מתעכב

בגלל חוסר בחשמל ומים. נקודה זו אין בכוחו של תמ"ח לפתור. הממשלה יכולה

לפתור זאת עם הגורמים האחראיים על כך. לאחר שתהיה התשתית, לא יהיה עיכוב

בגלל מחסור של מבני תעשיה באותם מקומות, כמו: חרט ומקומות דומים.

דבר שני - יש לנו מחסור בפועלי תעשיה. כלומר, אפשר

להקים את המפעלים - יהיו לנו מבנים ותהיה תשתית - ולא יהיו פועלים. מצד

שני, המפעל בא ואומר - אם אין פועלים אני לא יכול לקום. כאשר הוא לא יכול

לקום, אין הפועלים שיבואו, כי המפעל עדיין לא קיים. כדי לפתור את המעגל

הזה, פניתי לכל התנועות ההתיישבותיות ובקשתי שימסרו לי רשימה של כל

המועמדים להתיישבות שרוצים להתישב כעובדי תעשיה במקומות התיישבות ביהודה

ושומרון. יש תנועות התיישבותיות שהן לא בנויות לתעשיה. הן בנויות לחקלאות,

עד לרגע זה לא קבלתי משום תנועה התיישבותית רשימה כזו. חזרתי והזכרתי לאחדות

מהן את הצורך ברשימה, כולל גוש-אמונים. אם תנתן לי רשימה של מועמדים שהם

עובדי תעשייה, אוכל לסווג אותם לפי מקצועות. אם אני יודע שיש לי מספר

מסויים של פועלי מתכת, אני יכול להקים בשבילם מפעל, ואני יכול גם לרכז אותם

למקום אחד.

אני מקוה שנחגבר על הבעיות האלה, וכאשר יהיה מפעל אחד, אפשר לרכז אליו משיכות אחרות. לגבי ענין התשתית, אינני יכול להתגבר. זה ענין של משרד האנרגיה. אין לי בעיה כספית בנושא הזה, אין לי בעיה של חוסר מבנים. זהו לפי הערכתי המפתח לפתרון הבעיה.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: כדי לדחוף את נושא התשתית היה לנו חשוב מאד שתאמר לנו - אני הייתי בחרט, רוצה לבנות דבר כזה וכזה, מפעל כזה או אחר. אם אתה תאמר - אני לצורך זה צריך את המים, או עוד יישור שטח, נוכל לדחוף את הענינים.

יורם ארידור: יש דברים שאוכל לומר, יש דברים שלא אוכל לומר.

עדיין אין לי היזמים לנושא.

כל מה שאוכל להביא לידיעתך, אביא.

השר ניטימ: אני חושב, שיש ערך עצום בהקמת הישובים עצמם, ואין

צורך לנמק למה. לכן, כל מה שזה בידי תמ"ת או משרד

אחר, צריך להיות מאורגן ולא מקרי, ואני מקוה, שתעשה פעולה בכיוון זה.

יש לי הערה - מתוך ידיעה קודמת שהיתה לי, צריך

לשנות החלטה קודמת במשרד תמ"ת לגבי מעלה אדומים. התנאי היה - מי שרוצה

להקים במקום מפעל, צריך שיהיה מפעל המעסיק מינימום 50 עובדים. אני לא מבין

את ההגיון הפגום שהיה טמון בדבר. אולי היום מישור אדומים מאוכלס בתעשייה,

אבל היה ידוע לי, שזה גרם למכשולים ליזמים רבים, שיכלו להעסיק רק 15-20

עובדים, אם לא היו 50, לא נחננו רשות להקים שם תעשייה. כך הנחה שר המסחר

הקודם את משרדו. אני מציע לבטל את הדבר הזה.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: מה שאתה אומר מקובל עלי לחלוטין.

יוסי מרגלית: לגבי מבני תעשייה, אין בעיה. אנחנו בצורה כזו או אחרת

נותנים את התשתיות הישוביות. אני רוצה להעיר לגבי חרט.

בחרט אין קרקע, ואי אפשר יהיה להזיז את חרט אם לא תהיה

קרקע.

היו"ר, שר החקלאות, א. שרון: אני לא רואה היום אפשרות לקחת ולסגור אלפי

דונמים. בקשתם 300 ד', קבלתם. בענין זה, למרות שהייתי

רוצה שהכל יהיה טגור, אנחנו חיים במציאות מסוימת. כרגע, ל-75 בתי הקבע הזעקה עלתה, וקבלתם זאת. פנינו בקשר ל-300 נוספים.
אני רוצה לסיכום לומר לכם על מה נדון בישיבה הבאה:
נבקש משמעון רביד, להציג את החוכנית על הגליל.
נרצה להציג פה את המחשבות לגבי חבל בית-ג'וברין, נחושה, להב.
בפעם הבאה לא נתחמק מאחרי העימות של המחלקה להתישבות ומשרד השיכון, בכל הנושא של דיווח מה קרה בכל אותם 7 ישובים שצריך היה לבנות בניית קבע בשנת 78/77 (י. מרגלית): התקציב קיים, ברגע שיגמר התכנון אפשר יהיה לבנות).

אנחנו מוסרים את ההודעה הבאה:
הועדה להתישבות דנה היום בבעיות שונות ביהודה ושומרון. נושא הדיון כרוך בשיתופם וארגונם של הישובים.
עוד מילה לקק"ל - יש לי פנייה וקריאה אליכם - כל מקום שאפשר ליער, קרקעות מדינה, ליער בשומרון, בגליל, בכל מקום.
אני מבקש, חדתפו את העבודות בכל מקום.
תודה רבה, הישיבה נעולה!!!

הת/1 פיצול מחולה למושב רגיל ולמושב שיתופי

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ח. לנדאו, א. שרון; ה"ה ש. רביד, ש. אבני, א. כץ, ר. ווייץ וא. בראון.

מחליטים, על-פי בקשת מתיישבי מחולה, החלטתם ובהתאם להסכמתם - לאשר את פיצולה של מחולה לשני חלקים; כאשר חלק אחד ימשיך להתפתח כמושב שיתופי והחלק השני יתפתח ויפעל כמושב רגיל. שני חלקי הישוב ישארו על אותה משבצת קרקע.

הת/2 בית-אל

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, מ. נסים; ה"ה מ. דרובלס, א. שנקר, א. כץ, ש. רביד, א. אביחי וא. בראון.

מחליטים, להטיל על ראש החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, לבדוק מתוך מגמה חיובית ועל דעת הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית את חלוקתה של בית-אל לשני ישובים נפרדים. כל מגמה אחרת שתסתמן מן הבדיקה האמורה תובא להכרעה בפני הועדה להתישבות.

הת/3 הרחבת נווה צוף (נבי-סלח) על ידי כניסה של גרעין נוסף למקום

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, ש. רביד, מ. דרובלס, ר. ווייץ, י. מרגלית וא. תבין.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

הת/4 הרחבת קרני שומרון על-ידי כניסת גרעין נוסף למקום

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, מ. דרובלס, ר. ווייץ, א. תבין וש. רביד.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

./ישוב

הת/5 יישוב הקבע של גרעין מעלה אדומים

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, מ. נסים; ה"ה מ. דרובלס,
ר. ווייץ וא. תבין.

מ ח ל י ט י ם , יישוב הקבע של גרעין מעלה אדומים יהיה מעל
למפגש של כביש "ארץ המרדפים" ואדי-קלט ויהיה בטיפולה של החטיבה
להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

הת/6 התעשייה בהתיישבות החדשה

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, מ. נסים; ה"ה י. ארידור וי. מרגלית.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת